

Nota de premsa

Vota Educació - 28/1/21

La Fundació Bofill demana als partits polítics una aposta per l'equitat educativa a les portes de les eleccions

- + Cal voluntat política i apostes estratègiques per encarar amb ambició i impuls els principals reptes educatius que tenim al davant. Som en una cruïlla històrica per fer un salt endavant
- + La Fundació ha publicat una agenda de 15 propostes concretes de política pública per donar resposta a sis reptes educatius prioritaris en la pròxima legislatura del Parlament
- + Les mesures proposades són tangibles, fonamentades en la recerca, factibles i quantificades, amb capacitat de fer palanca per reduir la bretxa educativa al nostre país. L'agenda té el potencial de generar un ampli consens entre el gruix de formacions parlamentàries
- + "Volem que aquestes siguin les eleccions de l'educació, i que la propera sigui la legislatura de l'educació", explica Mònica Nadal, directora de recerca

L'equitat és el principal repte del proper mandat. La recerca i les experiències dels països capdavanters en educació evidencien que la falta d'equitat d'un sistema educatiu llasta la seva qualitat i els resultats globals. **Perquè Catalunya disposi d'un sistema robust i de qualitat, cal reduir dràsticament els nivells de desigualtat actuals.**

Catalunya ha fet molts avenços en matèria educativa en els darrers anys, però la crisi de la Covid-19 ha posat de manifest algunes de les febleses i desigualtats del sistema educatiu. Reptes que fa temps que tenim sobre la taula, però que arran de la pandèmia s'estan agreujant.

Som en una cruïlla històrica que ha de conduir-nos a fer un salt endavant i superar alguns dels obstacles que frenen el progrés educatiu i social del nostre país. Per aquest motiu, la **Fundació Bofill ha elaborat una agenda de 15 mesures de política pública per donar resposta a 6 grans reptes educatius de país. Són propostes que donen resposta al principal problema del sistema educatiu: la falta d'equitat.**

L'agenda **conté mesures concretes, factibles (en molts casos ja s'estan duent a terme), i quantificades.** Són propostes ben **fonamentades** en el coneixement provinent de la recerca per abordar els principals reptes educatius i que tenen **potencial de generar un consens ampli** entre les forces polítiques parlamentàries.

“Cal voluntat política i apostes estratègiques per aconseguir que veritablement cap alumne quedi enrere del progrés educatiu, sigui quina sigui la seva condició socioeconòmica. Per això, volem i creiem que aquestes han de ser les eleccions de l'educació, i que la propera ha de ser la legislatura de l'educació”, explica **Mònica Nadal, directora de recerca de la Fundació Bofill.**

Aquesta agenda no n'exclou d'altres: són moltes les necessitats del sistema educatiu i les mesures per fer-hi front. Amb voluntat de sumar a altres agendes, **Com transformar el sistema educatiu** aposta per aquelles mesures que són **palanca per a l'equitat** i que tenen el potencial de tancar la bretxa d'oportunitats educatives i alhora impulsar la qualitat del sistema en el seu conjunt.

“Aquestes mesures són palanques per al canvi educatiu i per avançar decididament en equitat i qualitat. La recerca educativa, l'experiència d'altres països i l'expertesa de molts docents, investigadors i personal de l'administració les avalen i les reforcen”, **detalla Miquel Àngel Alegre, cap de projectes de la Fundació Bofill.**

El document amb el conjunt de propostes de política pública s'ha presentat al conjunt de partits amb representació parlamentària. Constatem que la visió dels reptes és àmpliament compartida i hi ha molt espai per a la confluència. **Ara cal aprofitar aquest moment per fer apostes estratègiques que suposin un salt endavant per posar al dia del sistema educatiu.**

1. FEM POSSIBLE UN PAÍS SENSE ESCOLES SEGREGADES

Els elevats nivells de segregació escolar que té Catalunya impedeixen la millora dels resultats educatius dels alumnes, incrementen el risc d'abandonament escolar i deterioren la cohesió social. Per exemple, sabem que quan un alumne vulnerable s'escolaritza en un centre segregat, els seus resultats educatius als 15 anys evidencien que es troba formativament tres anys per sota de la mitjana. Per lluitar contra la segregació i els seus efectes nocius proposem:

- **L'escolarització equilibrada de l'alumnat**, a través de mesures com l'establiment de proporcions mínimes i màximes d'alumnat amb necessitats educatives específiques per aula i el tancament de ràtios d'un grup si aquest ja té molta complexitat.
- **Implementar un sistema de "finançament per fórmula d'equitat" dels centres educatius** que tingui en compte les seves necessitats d'escolarització i els nivells de complexitat, i avanci cap a la gratuïtat real dels ensenyaments obligatoris.

2. SUPORT EDUCATIU PER NO DEIXAR CAP ALUMNE ENRERE

Si volem un sistema educatiu de qualitat, capaç de millorar el seu indicador d'èxit, és necessari garantir les oportunitats educatives del conjunt de l'alumnat, especialment d'aquells infants i joves amb més dificultats d'aprenentatge (necessitats educatives especials o per motius socioeconòmics). Això implica el desplegament d'un ventall ampli de suports educatius. Proposem:

- Desplegar un **pla de recursos addicionals per als centres de major complexitat** que incrementi les següents dotacions:
 - Personal docent per permetre el treball en grups flexibles i reduïts, així com l'ampliació d'hores lectives i de suport a l'alumnat amb necessitats, la personalització i el seguiment telemàtic (23,9 M€ / 575 docents).
 - Personal no docent (tècnics d'integració social, educadors socials, psicòlegs, mediadors...) per permetre l'acollida i acompanyament d'alumnes i famílies amb més necessitat de suport i orientació (16,5 M€ / 575 no docents).
- Desplegar el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, començant amb un increment de l'assignació de personal docent i no docent als centres públics i concertats (43,9 M€ / 643 docents i 643 no docents).

3. POSEM AL DIA EL SISTEMA EDUCATIU

Si l'escola ha de formar ciutadans i ciutadanes competents per a la societat del segle XXI, vetllant per les oportunitats educatives de tothom, cal superar el model transmissor i memorístic i substituir-lo per un aprenentatge basat en l'experiència pràctica de l'alumnat, el treball cooperatiu i competencial i l'evidència. A Catalunya, en els darrers anys milers de docents en centenars de centres han canviat les seves pràctiques pedagògiques i organitzatives. Cal afermar i estendre aquest procés.

Proposem:

- **Desplegar un pla d'acceleració de la transformació educativa** a 10 anys vista amb objectius com vincular tots els centres educatius en espais i xarxes de col·laboració entre docents o un programa de capacitatció i acompanyament en què hi participin 2.500 escoles i instituts.
- **Accelerar la digitalització educativa**, mitjançant accions com:
 - Garantir que tots els alumnes tenen a casa els dispositius electrònics i la connectivitat necessària per seguir el curs escolar amb normalitat (31,7 M€ per oferir 110.000 paquets de connectivitat a alumnat vulnerable).
 - Convertir els centres educatius, equipaments i espais de l'entorn (biblioteques, espais comunitaris, etc.) en indrets amb connexió i que tinguin dispositius tecnològics i personal de suport tècnic suficient que pugui estar a disposició de l'alumnat.
- **Millorar les polítiques i les pràctiques educatives incorporant el coneixement i la recerca.**
 - Posar en marxa un sistema integrat de recerca i de desenvolupament educatiu (R+D) orientat a la millora de les pràctiques i les polítiques educatives i amb la participació de l'administració, professionals de l'educació, universitats i entitats que fomenten el coneixement.

4. ACABEM AMB L'ABSENTISME I L'ABANDONAMENT ESCOLAR

A Catalunya, 1 de cada 5 joves abandona el sistema en acabar l'ESO, una proporció que dobla la de la mitjana europea. I sabem que l'absentisme és un dels primers símptomes d'alerta de la desafecció escolar. Actuar contra l'abandonament i l'absentisme és una política d'equitat de primer nivell, ja que són sobretot els infants i els joves d'entorns desfavorits els que més el pateixen. Una major diversificació de l'educació secundària, més i millor orientació, estudis professionals, beques salari, i segones oportunitats són claus per mantenir les oportunitats educatives d'aquests joves. Proposem:

- **Incrementar l'oferta pública de formació professional** en 30.000 noves places, especialment en aquelles famílies de FP amb més demanda o potencial i en aquells territoris amb més dèficit de places (162,9 M€).
- **Estendre i reforçar els plans locals de prevenció i lluita contra l'absentisme** que lideren els ajuntaments amb la participació dels centres educatius, la inspecció educativa i els professionals d'àmbit comunitari. Cal començar a treballar a 129 barris amb Pla Educatiu d'Entorn i a 594 centres d'alta i màxima complexitat, el que suposa uns 12,2 M€.

5. ELIMINEM LES DESIGUALTATS EDUCATIVES TAMBÉ FORA DE L'ESCOLA

Participar en casals d'estiu, visitar museus, fer excursions, desenvolupar activitats artístiques, esportives o tecnològiques és una font d'aprenentatge vital i d'enriquiment competencial que ha de ser accessible per a tots els infants i joves. Planificar un ventall d'extraescolars compartit entre escoles d'un mateix territori, beques per a extraescolars, suport a les AFA i actuacions de capacitació parental, i obrir i enriquir l'oferta d'activitats dels equipaments comunitaris són algunes polítiques que garanteixen el dret a l'educació. Proposem:

- **Beques per a infants vulnerables**, gratuïtat de 10 activitats extraescolars i dotació tècnica mínima per Pla educatiu d'entorn: 18.9 M€ (129 barris amb Pla educatiu d'entorn i 594 centres d'alta i màxima complexitat).
- **Impulsar una oferta de casals d'estiu d'àmbit local** durant totes les vacances, gratuït per a l'alumnat en risc de pobresa. L'oferta ha d'incloure suport educatiu, activitats culturals i de lleure, així com acompanyament i mentoria. Calen 100.000 places gratuïtes mensuals i amb servei de menjador inclòs per a infants i adolescents d'entre 3 i 15 anys: 24,7 M€ en total.

6. UNA EDUCACIÓ 0-3 DE QUALITAT PER A TOTHOM

L'educació dels 0 als 3 anys és una etapa fonamental per a l'adquisició d'aprenentatges i competències necessàries per a la vida i per al progrés educatiu dels infants. És especialment important per a aquells nens i nenes que a casa no poden comptar amb el suport educatiu de les seves famílies i per als quals l'escola bressol esdevé un recurs fonamental. Cal estendre la dotació de places en els territoris amb menys cobertura i fer-la més accessible als infants més vulnerables.

Proposem:

- **Establir un sistema de preus amb tarifació social** que cobreixi el 100% dels costos escolars per a les famílies amb menys recursos (són necessaris 20,8 M€ anuals per garantir l'educació universal dels infants de 2 anys en risc de pobresa severa; cost alumne/any de 3.420 euros).
- **Des de l'àmbit local, impulsar campanyes de sensibilització i activació de la demanda** per atraure els col·lectius més vulnerables a dur els seus fills a les escoles bressol. Cal establir mecanismes de detecció i derivació de les famílies des dels serveis socials.